

Klucz odpowiedzi i rozwiązania — Matura poprawkowa z języka polskiego (poziom podstawowy) - Sierpień 2026 - testy

Opracowanie Matematix.pl na podstawie rozwiązań zadań w serwisie — nie jest to oficjalny dokument CKE ani wydawnictwa.
Zadania i rozwiązania online: matematix.pl. Wygenerowano 26.09.2026.

Odpowiedzi do zadań zamkniętych

Zadanie	Odpowiedź	Pkt
1	F, F, P	2
7	P, P	1

Rozwiązania krok po kroku

Zadanie 1

0–2 pkt

W arkuszu podano dwa teksty popularnonaukowe o inteligentnych budynkach. Tekst 1. (Ryszard Tadeusiewicz, „Inteligentne budynki”) entuzjastycznie opisuje ideę budynku, w którym wszystkie instalacje (oświetlenie, ogrzewanie, klimatyzacja, zabezpieczenia) są zintegrowane w jeden współdziałający system — podkreśla wygodę, prestiż, bezpieczeństwo, oszczędności i modułową (rozbudowywalną) strukturę takich rozwiązań. Tekst 2. (Bartosz Słupczewski, „Zagrożenia inteligentnych urządzeń domowych”) wskazuje, że urządzenia internetu rzeczy w domach dają korzyści (oszczędność energii, ułatwienia, uczenie się preferencji użytkownika), lecz niosą też zagrożenia — podatność na ataki cyberprzestępców i utratę prywatności.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń odnoszących się do obu tekstów.

Odpowiedź: F, F, P

1. Fałsz. Tekst Tadeusiewicza jest jednostronnie pochwalny — eksponuje same zalety inteligentnych budynków; wady (zagrożenia) omawia dopiero tekst Słupczewskiego. Zatem nie w każdym z tekstów przedstawiono zalety i wady.

2. Fałsz. Tekst Tadeusiewicza mówi wprost o modułowej strukturze systemów, które można stopniowo rozbudowywać i ulepszać — więc stwierdzenie o braku takiej możliwości jest niezgodne z tekstem.

3. Prawda. Oba teksty wspominają o zapamiętywaniu preferencji użytkownika: u Tadeusiewicza system po rozpoznaniu osoby włącza jej ulubioną muzykę, u Słupczewskiego technologia „uczy się” przyzwyczajień mieszkańców.

Odpowiedź: F, F, P.

Zadanie 2

0–1 pkt

Czy z obu tekstów wynika, że w inteligentnych budynkach łatwiej zapewnić bezpieczeństwo użytkownikom? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do tekstu Ryszarda Tadeusiewicza oraz do tekstu Bartosza Słupczewskiego.

Odpowiedź: Nie — teksty formuły

Nie — teksty prowadzą do przeciwnych wniosków.

W tekście Tadeusiewicza inteligentny budynek *zwiększa* bezpieczeństwo: łatwiej w nim wykryć włamanie, pożar czy zalenie, a akcje ratunkowe stają się skuteczniejsze.

Natomiast z tekstu Słupczewskiego wynika, że urządzenia inteligentne *tworzą nowe zagrożenia* — stają się furtką dla cyberprzestępców i prowadzą do utraty prywatności, więc bezpieczeństwo bywa w nich zagrożone.

Wniosek, że w inteligentnych budynkach łatwiej zapewnić bezpieczeństwo, wynika tylko z pierwszego tekstu, drugi mu przeczy.

Zadanie 3

0–1 pkt

Wyjaśnij, jak w ostatnim zdaniu tekstu Ryszarda Tadeusiewicza (zachęcającym, by życzliwie przyjąć nadejście inteligentnych budynków) przejawia się funkcja impresywna. W odpowiedzi uwzględnij środek językowy potwierdzający tę funkcję.

Odpowiedź: nakłanianie odbiorcy

Funkcja impresywna polega na nakłanianiu, oddziaływaniu na odbiorcę i wywołaniu u niego określonej postawy lub działania. W ostatnim zdaniu autor wprost zachęca czytelnika, by przychylnie („życzliwie”) powitał inteligentne budynki.

Środek językowy potwierdzający tę funkcję to **czasownik w trybie rozkazującym w 1. osobie liczby mnogiej** („przyjmijmy”), włączający odbiorcę we wspólne działanie, oraz **zdanie wykrzyknikowe** wzmacniające apel.

Zadanie 4

0–1 pkt

Uzupełnij zdanie. Wpisz właściwe sformułowania, wybrane spośród podanych w nawiasach.

Akapit 2. tekstu Bartosza Słupczewskiego został rozpoczęty (*spójnikiem / przysłówkiem*) ... **jednakże**, co sygnalizuje, że w tym akapicie (*wprowadzono inny aspekt zagadnienia / wzmocniono przedstawioną wcześniej argumentację*)

Odpowiedź: spójnikiem; wprowadz

Wyraz „jednakże” to **spójnik** (o funkcji przeciwstawnej).

Rozpoczyna on akapit, w którym autor przechodzi od korzyści płynących z urządzeń IoT do ich zagrożeń — a więc **wprowadzono inny aspekt zagadnienia**.

Odpowiedź: *spójnikiem; wprowadzono inny aspekt zagadnienia*.

Zadanie 5

0–1 pkt

Spośród podanych cech stylu (A–E) wskaż dwie, które są obecne w każdym z obu tekstów.

- A. stosowanie wyliczeń
- B. wykorzystywanie przysłów
- C. posługiwanie się cytatami
- D. wprowadzenie wykrzyknień
- E. występowanie słownictwa wartościującego

Odpowiedź: A, E

A oraz E.

A — wyliczenia: oba teksty posługują się rozbudowanymi wyliczeniami (u Tadeusiewicza — lista instalacji budynku; u Słupczewskiego — lista inteligentnych urządzeń domowych).

E — słownictwo wartościujące: w obu tekstach pojawiają się wyrazy oceniające (np. „komfort”, „prestż”, „zaleta” u Tadeusiewicza; „zagrożenie”, „korzyść”, „niebezpieczny” u Słupczewskiego).

Wykrzyknienie (D) występuje właściwie tylko u Tadeusiewicza; przysłów (B) i cytatów (C) nie ma w żadnym z tekstów.

Zadanie 6

0–4 pkt

Na podstawie obu tekstów napisz notatkę syntetyzującą na temat: **wpływ inteligentnych budynków na życie człowieka**. Notatka powinna liczyć 60–90 wyrazów. (W ocenie uwzględnia się poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.)

Przykładowa notatka syntetyzująca (ok. 75 wyrazów):

Inteligentne budynki i domy znacząco wpływają na codzienne życie człowieka. Ryszard Tadeusiewicz zwraca uwagę na ich zalety: integracja instalacji zwiększa wygodę, prestiż i bezpieczeństwo użytkowników oraz pozwala oszczędzać energię i pieniądze. Bartosz Słupczewski dostrzega natomiast, że urządzenia internetu rzeczy, obok udogodnień, niosą realne zagrożenia — narażają mieszkańców na ataki cyberprzestępców i utratę prywatności. Wpływ inteligentnych budynków na życie człowieka ma więc dwie strony: ułatwia funkcjonowanie, lecz wymaga dbałości o bezpieczeństwo danych.

Zasady oceny: notatka powinna zawierać syntezę obu tekstów (wspólne stanowisko + różnice), być spójna, mieścić się w limicie 60–90 wyrazów i być poprawna językowo.

Zadanie 7

0–1 pkt

W arkuszu przytoczono fragment *Iliady* Homera (w tłum. Kazimierzy Jeżewskiej), w którym Patrokles zwraca się do Achillesa: przypomina o niedoli walczących i rannych Achajów, wyrzuca przyjacielowi obojętność i twardość serca („zrodzony ze skał i morza”), a następnie prosi, by mógł włożyć jego zbroję i poprowadzić wojska do boju.

Oceń prawdziwość stwierdzeń odnoszących się do tego fragmentu.

Odpowiedź: P, P

1. Prawda. Patrokles odwołuje się do emocji — przywołuje cierpienie i niedolę rannych Achajów, budząc współczucie i poczucie winy Achillesa (*argumentum ad misericordiam*).

2. Prawda. Patrokles stosuje też argument *ad personam* — atakuje osobę i charakter Achillesa, zarzucając mu bezlitosność i twierdząc, że zrodził go morze i skały, a nie ludzka matka. To zwrot przeciw adwersarzowi, nie przeciw jego racjom.

Odpowiedź: P, P.

Zadanie 8

0–1 pkt

W arkuszu zestawiono dwa fragmenty: pieśń chóru z *Antygony* Sofoklesa (sławiącą potęgę człowieka, który opanował przyrodę, wynalazł mowę, myśl i prawo) oraz *Pieśń 19* („Księgi wtóre”) Jana Kochanowskiego (mówiącą, że Bóg wyróżnił człowieka rozumem i mową, zobowiązując go do służby dobru wspólnemu i cnocie).

Czy koncepcja człowieka przedstawiona w *Pieśni 19* Kochanowskiego jest zgodna z koncepcją człowieka opisaną przez chór w *Antygonie*? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do każdego z tekstów.

Odpowiedź: Tak — obie afirmują

Tak, obie koncepcje są zgodne. Łączy je humanistyczna afirmacja wyjątkowości i godności człowieka.

Chór w *Antygonie* przedstawia człowieka jako istotę najpotężniejszą w naturze — zdolną opanować ziemię i morze, wynaleźć mowę, myśl oraz stworzyć prawo i porządek życia zbiorowego.

Kochanowski w *Pieśni 19* również wyróżnia człowieka spośród innych istot: to rozum i mowa (dane przez Boga) czynią go wyjątkowym i zobowiązują do czynienia dobra oraz troski o dobro wspólne.

W obu tekstach człowiek jest istotą rozumną, twórczą i odpowiedzialną, wyniesioną ponad świat natury.

Zadanie 9

0–2 pkt

W arkuszu zestawiono fragment *Kwiatków świętego Franciszka z Asyżu* (w którym św. Franciszek sławi ubóstwo i widzi w darach natury — chlebie, kamieniu, źródle — dobrodziejstwo Opatrzności) oraz fragment wiersza *Gloria* Edwarda Stachury (radosnej pochwały trawy, słońca i całego stworzenia).

Rozstrzygnij, czy postawa podmiotu lirycznego w *Glorii* Stachury jest podobna do postawy św. Franciszka ukazanej w *Kwiatkach*. W uzasadnieniu sformułuj dwa argumenty — każdy w odniesieniu do obu tekstów.

Odpowiedź: Tak — postawy są pod

Rozstrzygnięcie: tak, postawa podmiotu lirycznego *Glorii* jest podobna do postawy św. Franciszka.

Argument 1. Obie postawy cechuje zachwyt i wdzięczność wobec całego stworzenia: św. Franciszek widzi w prostych darach natury (chleb, kamień, źródło) dobrodziejstwo Boże, a podmiot *Glorii* sławi trawę, słońce i pory roku, oddając im „chwałę”.

Argument 2. W obu tekstach obecna jest franciszkańska pokora i radość z prostego istnienia — Franciszek ceni ubóstwo jako wartość i skarb, a podmiot Stachury afirmuje świat bezinteresownie, z pogodą i miłością do każdego elementu natury.

Zadanie 10

0–1 pkt

W arkuszu przytoczono fragment *Skąpca* Moliere — rozmowę Harpagona i Walerego o wydaniu córki za mąż. Walery pozornie potakuje skąpcowi (powtarzającemu z zachwytem „bez posagu!”), choć w istocie wygłasza racje przeciwne — o tym, że małżeństwo powinno opierać się na szczęściu i wzajemnej sympatii, nie na korzyści.

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Skąpca* Moliere wyjaśnij, na czym polega ironia w wypowiedziach Walerego.

Odpowiedź: słowa Walerego mają

Ironia w wypowiedziach Walerego polega na tym, że jego słowa mają znaczenie **przeciwne do dosłownego**. Walery na pozór przyznaje rację Harpagonowi i chwali „oszczędność” płynącą z małżeństwa bez posagu, w rzeczywistości jednak jego wcześniejsze wywody dowodzą, że najważniejsze w małżeństwie są uczucie i szczęście, a nie pieniądze.

Bohater mówi to, co skąpiec chce usłyszeć, by zyskać jego przychylność, a jednocześnie — pod pozorem zgody — demaskuje i ośmiesza jego chciwość (bezmyślne powtarzanie „bez posagu”).

Zadanie 11.1

0–1 pkt

W arkuszu przytoczono fragment powieści rozpoczynający się od opisu Warszawy początku roku 1878 (pokój san-stefański, wybór papieża) oraz plotek warszawskich kupców i inteligencji o przyszłości sklepu „J. Mincel i S. Wokulski”.

Podaj tytuł utworu literackiego, z którego pochodzi przytoczony fragment, oraz nazwę epoki literackiej, w której powstał ten utwór.

Odpowiedź: Lalka; pozytywizm

Tytuł utworu: *Lalka* (Bolesław Prus).

Epoka literacka: pozytywizm.

Zadanie 11.2

0–1 pkt

Wykaż, że w przytoczonym fragmencie *Lalki* są obecne elementy realizmu.

Odpowiedź: realia historyczne,

Fragment zawiera charakterystyczne elementy realizmu:

- **konkretne realia historyczne** — rok 1878, pokój san-stefański, spodziewany wybór papieża, groźba wojny europejskiej, co osadza akcję w rozpoznawalnym czasie;
- **topografia rzeczywistej Warszawy** — Krakowskie Przedmieście, konkretne środowisko dzielnicy;
- **szczegółowy, prawdopodobny obraz środowiska mieszczańskiego** — kupcy, właściciele składów, fabrykanci spotykający się w jadalni, ich rozmowy i obyczaje (plotki, zakłady o losy firmy Wokulskiego);
- **obiektywna narracja** ukazująca mentalność i opinie zbiorowości.

Wszystko to służy wiernemu odtworzeniu rzeczywistości społecznej epoki — istocie realizmu.

Zadanie 12

0–2 pkt

W arkuszu przytoczono cztery fragmenty *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego: (1) Pan Młody zachwycony barwnym, „rześkim i zdrowym” ludem; (2) Czepiec o gotowości chłopów do czynu; (3) Poeta wyrażający wewnętrzne rozdarcie, niemoc i melancholię („Szczęście, co się mija, i Nieszczęście, które tuli”); (4) Gospodarz, któremu coś majaczy, lecz myśl „nie może dobyć się z głębi”.

W którym fragmencie zilustrowano **chłopomanię** (A), a w którym **dekadentyzm** (B)? Przyporządkuj każdej postawie jeden numer fragmentu.

Odpowiedź: A – 1, B – 3

A (chłopomania) — fragment 1. Pan Młody z bezkrytycznym zachwytem idealizuje chłopstwo i wieś, widząc w ludzie barwność, zdrowie i witalność — to typowa dla Młodej Polski moda inteligencji na fascynację ludem.

B (dekadentyzm) — fragment 3. Poeta wyraża zniechęcenie, poczucie bezsilności i wewnętrzne rozdarcie między pragnieniem a niemocą — postawę schyłkową, właściwą dekadentyzmowi.

Odpowiedź: A – 1, B – 3.

Zadanie 13

0–2 pkt

Witold Gombrowicz pisał o *Ferdydurke*, że powieść jest wyrazem lęku i buntu człowieka wobec bezkształtu — jednostka domaga się formy i hierarchii, a zarazem dostrzega, że każda forma ją ogranicza i zniekształca. Na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* wyjaśnij, na czym polega paradoks stosunku człowieka do formy, o którym mowa w cytacie. Odpowiedź zilustruj sytuacją ze znanych Ci fragmentów powieści.

Odpowiedź: człowiek potrzebuje

Wyjaśnienie: paradoks polega na tym, że człowiek jednocześnie *potrzebuje formy i przed nią ucieka*. Bez formy (roli, konwencji, sposobu bycia) czuje się zagubiony w chaosie i bezkształcie, dlatego jej pragnie; zarazem każda przyjęta lub narzucona forma ogranicza go, zniewala i zniekształca jego prawdziwe „ja”. Człowiek nie może więc istnieć ani z formą, ani bez niej.

Sytuacja: np. scena „upupienia” trzydziestoletniego Józia, którego profesor Pimko traktuje jak niedojrzałego ucznia i narzuca mu formę dziecka; albo pojedynek na miny między Miętusem a Syfonem — bohaterowie są uwięzieni w narzuconych sobie rolach (chłopięcości i dojrzałości) i nie potrafią z nich wyjść.

Zadanie 14

0–1 pkt

W arkuszu przytoczono fragment wiersza *Polacy* Krzysztofa Kamila Baczyńskiego — katastroficzną, wizyjną panoramę dziejów pełną obrazów zagłady, cierpienia i grozy.

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe sformułowania, wybrane spośród podanych w nawiasach.

Nagromadzenie w zacytowanym fragmencie porównań oraz (*epitetów* / *antytez*) ... buduje w utworze nastrój grozy. Zastosowane obrazowanie poetyckie jest nawiązaniem do („*Księgi Hioba*” / „*Apokalipsy św. Jana*”) ... , o czym świadczy wizyjny sposób opisu sytuacji lirycznej.

Odpowiedź: epitetów; „Apokalips

Nastrój grozy buduje nagromadzenie porównań oraz **epitetów** (np. „morza głucho”, „ciemność głucha”, „twarze groźne”).

Wizyjne, katastroficzne obrazowanie (widma, pożogi, zagłada) nawiązuje do „**Apokalipsy św. Jana**” — biblijnej wizji końca świata.

Odpowiedź: *epitetów*; „*Apokalipsy św. Jana*”.

Zadanie 15

0–1 pkt

Jean Tarrou, bohater *Dżumy* Alberta Camusa, wyraża przekonanie, że na świecie istnieją zarazy i ich ofiary, i że należy — o ile to możliwe — nie zgadzać się na udział w zarazie.

Odwołując się do *Dżumy* Alberta Camusa, uzasadnij, że Jean Tarrou przyjmuje wobec zła postawę zgodną z tą myślą. Odpowiedź zilustruj przykładem działania bohatera potwierdzającym taką postawę.

Odpowiedź: Tarrou organizuje fo

Tarrou konsekwentnie sprzeciwia się złu i nie godzi się na bierność wobec cierpienia — reprezentuje postawę czynnego oporu moralnego, zgodną z przytoczoną myślą („nie zgodzić się na udział w zarazie”).

Przykład działania: Tarrou z własnej inicjatywy organizuje i prowadzi ochotnicze formacje sanitarne, które w ogarniętym epidemią Oranie niosą pomoc chorym. Robi to dobrowolnie, ryzykując życie (i ostatecznie sam umiera na dżumę). Jego zaangażowanie dowodzi, że wybiera aktywną walkę ze złem zamiast obojętności.

W arkuszu zamieszczono plakat będący interpretacją dramatu *Tango* Sławomira Mrożka. Plakat ma formę karty do gry (asa kier) z tytułem „Tango” i nazwiskiem autora. Na tle czarnej sylwetki domu (z oknem i drzwiami) umieszczono czerwoną postać, otoczoną kratami, przypominającą uwięzioną, agresywną figurę; z domu wyrasta ostry, czarny kształt.

Na plakacie za pomocą różnych elementów graficznych przedstawiono interpretację utworu *Tango*. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście problematyki tego dramatu.

Odpowiedź: karta do gry; dom z

Przykładowa odpowiedź (dwa elementy):

- 1. Forma karty do gry (as kier).** Karta symbolizuje grę, przypadek i rozgrywkę o władzę. W *Tangu* toczy się swoista gra o kształt świata: Artur próbuje przywrócić ład i formę w rozprzężonej rodzinie, lecz w tej „rozgrywce” ostatecznie wygrywa prymitywny Edek — as (najwyższa karta) zapowiada triumf brutalnej siły.
- 2. Czarny dom z kratami i czerwoną postacią.** Dom to obraz rodziny Stomilów — świata pogrążonego w chaosie i rozkładzie wartości. Kraty oznaczają zniewolenie, a czerwona, agresywna postać zapowiada przejęcie władzy przez Edka: gdy zabraknie formy i zasad, miejsce wolności zajmuje przemoc i tyrania.
(Można wskazać też inne elementy, np. kontrast czerni i czerwieni jako opozycję śmierci i przemocy.)